

Кафедра (циклова комісія) Зимових видів спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету спорту
Ріпак І.М.

“ _____ ” _____ 20__ року

Декан факультету фізичного вих.
Петрина Р.Л.

“ _____ ” _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ТіМ лижної і туристичної підготовки II-курс факультет спорту та
фізичного виховання)**

галузь знань 0102 фізичне виховання, спорт і здоров'я людини

напрямок підготовки 6.010203 бакалавр здоров'я людини

Робоча програма ТіМ лижної і туристичної підготовки для студентів

(назва навчальної дисципліни)

за напрямом підготовки бакалавр, спеціальністю _____.

„___” _____, 2016 року- __ с.

_____
Старший викладач Казмірук А. В.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програма затверджена на засіданні кафедри зимових видів спорту

Протокол від «___» _____ 2016 р.

Завідувач кафедри зимових видів спорту

_____
(Стефанишин О.М.)

«___» _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни «ТІМ лижної та туристичної підготовки»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –4	Галузь знань 0102 (шифр і назва)	Обов'язкова нормативна <i>Денна</i>	
	Напрямок підготовки 0102 000 (шифр і назва)		
Модулів – 2.5	Спеціальність (професійне спрямування): фізична реабілітація	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента - 15	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		4 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		86 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
30 год.	- год.		
Індивідуальні завдання			
год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – **66,3 %**

для заочної форми навчання – 1:1

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета :

Метою навчальної дисципліни ТiМ лижної та туристичної підготовки є формування професійних та організаційних знань з основ техніки лижних ходів, методики навчання лижного спорту та основних видів туризму необхідних у спортивно-оздоровчій роботі, а також формування професійних та організаційних знань та вмінь. Організація та проведення змагань з лижних перегонів та туризму.

Програма побудована на засадах вимог освітньо-професійної програми вищої освіти з професійного напрямку “фізична реабілітація”, передбачає проведення навчальних занять у формі практичних занять (90 год.),самостійної роботи (30год.).

Завдання :

- навчити оволодіти технікою лижних ходів;
- навчити основ методики навчання лижного спорту;
- навчити організовувати та проводити змагання з лижних перегонів та спортивного туризму;
- сприяти розвитку рухових якостей та функціональних можливостей;
- побудова навчальних занять з лижних перегонів та спортивного туризму;
- організації і підготовки групи до мандрівки, вибору і опрацювання маршруту;
- підготовки спорядження мандрівника, комплектування медичної аптечки (таборування, орієнтування на місцевості).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- навчити оволодіти технікою лижних ходів;
- навчити основ методики навчання лижного спорту;

- навчити організовувати та проводити змагання з лижних перегонів;
- сприяти розвитку рухових якостей;
- побудова навчальних занять з лижних перегонів;
- історію розвитку туризму;
- класифікацію туризму ;
- планово-звітну документацію туриста;
- способи орієнтування на місцевості;
- основні вимоги до техніки безпеки.

уміти:

- володіти технікою класичних та ковзанярських лижних ходів;
- способами поворотів, спуску, гальмування, підйомів на лижах;
- підготовка лижного спорядження і місця до занять лижним спортом;
- надання першої медичної допомоги;
- методично правильно провести заняття з лижного спорту;
- підготувати інвентар до занять;
- демонструвати основні професійні дії туриста необхідні під час здійснення мандрівок, а також навчати інших.

3. Програма навчальної дисципліни

ТіМ лижної та туристичної підготовки належить до професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту. Заняття лижним спортом та туризмом є одним із основних засобів фізичного виховання людей різних вікових груп, а також має важливу оздоровчу спрямованість.

Програма передбачає проведення навчальних занять у формі лекцій, практичних та самостійних робіт студентів. На лекціях студентам подається фундаментальний теоретичний курс з основ техніки, методики навчання, організація та проведення змагань. На практичних заняттях студенти пізнають комплекс загально-розвиваючих та спеціальних вправ, вивчають техніку лижних ходів, формують професійно-педагогічні навички, необхідні для самостійної роботи.

Увесь програмний матеріал складається з 4,5-х кредитів і входить до 3-х модулів. Підсумковий контроль успішності навчання здійснюється у формі складання модулів (здача залікових вимог, залік).

Модуль 1

Теоретико-методичні основи лижного спорту.

Змістовий модуль 1. Основи навчання техніки в лижному спорті.

Тема 1. Вивчення техніки лижних ходів.

Тема 2. Способи подолання підйомів, спусків, поворотів на місці і в русі, способи гальмування на лижах.

Змістовий модуль 2. Основи методики навчання лижного спорту.

Тема 1. Організація занять з лижного спорту. Основи навчання в лижному спорті.

Тема 2. Вдосконалення в техніці лижних ходів, методи , принципи навчання, профілактика травм і обморожень на заняттях лижним спортом.

Змістовий модуль 3. Загальні положення і правила проведення змагань.

Тема 1. Підготовка документації і технічного обладнання, підготовка лижного спорядження.

Тема 2. Функціональні обов'язки суддів. Підготовка лижної траси до змагань.

Змістовий модуль 4. Розвиток фізичних якостей. Побудова навчальних занять.

Тема 1. Фізична підготовленість і рухові якості. Основні засоби і методи розвитку рухових якостей.

Тема 2. Планування та облік в групах оздоровчого спрямування. Методи самоконтролю у процесі змагальної діяльності.

Модуль 2

Теоретико-методичні основи туризму, методика та навчання.

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи туризму, методика та навчання.

Тема 1. Організація і проведення туристичних заходів. Техніка безпеки при проведенні туристичних заходів.

Тема 2. Загальна та спеціальна фізична підготовка туриста. Методика підготовки та засоби.

Тема 3. Категорійні походи. Топографічна підготовка. Організація змагань. Лікарське забезпечення в туризмі. Способи подолання перешкод та їх види.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1 Теоретико-методичні основи лижного спорту.						
Змістовий модуль 1. Основи навчання техніки в лижному спорті.						
Тема 1. Вивчення техніки лижних ходів. Основи навчання в лижному спорті.	21	2	14	-	-	5*
Тема 2. Способи подолання підйомів, спусків, поворотів на місці і в русі, способи гальмування на лижах.	4	-	4	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	25	2	18	-	-	5*
Змістовий модуль 2. Розвиток фізичних якостей. Основи методики навчання лижного спорту.						
Тема 1. Фізична підготовленість і рухові якості.	4	-	4	-	-	-
Тема 2. Основні засоби і методи розвитку рухових якостей засобами лижної підготовки.	9	-	6	-	-	3*
Разом за змістовим модулем 2	13	-	10	-	-	3*
Змістовий модуль 3. Загальні положення і правила проведення змагань (спортивно-масових заходів).						
Тема 1. Організація занять та спортивно-масових заходів з лижних видів спорту.	11	2	8	-	-	1*
Тема 2. Підготовка документації і технічного обладнання, підготовка лижного спорядження. Функціональні обов'язки суддів. Підготовка лижної траси до змагань.	11	-	8	-	-	3*

Разом за змістовим модулем 3	22	2	16	-	-	4*
Змістовий модуль 4. Вдосконалення техніки лижних ходів. Побудова навчальних занять.						
Тема 1. Вдосконалення в техніці лижних ходів, методи , принципи навчання, профілактика травм і обморожень на заняттях лижним спортом.	8	-	8	-	-	-
Тема 2. Планування та облік в групах оздоровчого спрямування. Методи самоконтролю у процесі занять лижними видами спорту.	7	-	4	-	-	3*
Разом за змістовим модулем 4	15		12	-	-	3*
Усього годин за модуль 1.5	75	4	56	-	-	15*
Модуль 2. Теоретико-методичні основи туризму, методика та навчання.						
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи туризму, методика та навчання.						
Тема 1. 1. Техніка безпеки при проведенні туристських заходів. - безпеки в різних видах туризму; - фактори, які спричиняють травматизм та тілесні ушкодження; - профілактика	4		4			-

<p>травматизму і тілесних ушкоджень в туризмі;</p> <p>2. Організація і проведення туристських заходів</p> <ul style="list-style-type: none"> - картографія історії України і поширені види туризму; - туристські заходи в загальноосвітніх навчальних закладах; туристські заходи у ВНЗ; <p>3. Планування та зміст навчально-тренувальних занять з активного туризму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - планово-звітна документація з туризму; <p>характеристика різних форм практичних занять;</p>	7		3			4*
<p>туристські заходи у ВНЗ;</p> <p>3. Планування та зміст навчально-тренувальних занять з активного туризму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - планово-звітна документація з туризму; <p>характеристика різних форм практичних занять;</p>	3		3			-
<p>Тема 2. Характеристика загальної та спеціальної фізичної підготовки туриста.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвиток загальних рухових якостей; - розвиток спеціальних рухових якостей; <p>спеціальна технічна підготовка. Методика підготовки та засоби</p>	5		4			1*
<p>Тема 3.</p> <p>1. Особливості проведення категорійних пішохідних походів. Критерії вибору маршруту для групи спортсменів-туристів. План походу і графік підготовки. Матеріально-технічне забезпечення походу</p> <p>2. Топографічна підготовка туриста. Красназнавча підготовка. Розробка робочої документації.</p> <p>3. Таборування групи туристів. Харчування в поході. Ночівля.</p>	9		3			6*
<p>Матеріально-технічне забезпечення походу</p>	2		2			-
<p>Розробка робочої документації.</p> <p>Харчування в поході. Ночівля.</p>	3		3			-

Відпочинок.	3		3			-
4. Правила змагань з різних видів активного туризму. Організація і проведення змагань	6		2			4*
5. Лікарське забезпечення в туризмі. Долікарська допомога. Лікарські препарати та їх застосування.	3		3			-
6. Способи подолання перешкод. Види перешкод, їх характеристика	3		3			-
Усього годин за модуль 2	45	-	30	-	-	15 *
Усього годин за семестр		4	86	-	-	30 *
Усього за рік	120	4	86	-	-	30*
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-

* Самостійні, лабораторні та індивідуальні заняття поза сіткою годин.

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи навчання в лижному спорті та вивчення техніки лижних ходів.	2
2	Організація занять та проведення спортивно-масових заходів з лижних видів спорту.	2

6. Теми практичних занять модуль 1

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Модуль 1.5		
1	Повороти на місці і в русі з лижами.	2
2	Вивчення техніки ковзаючого кроку.	4
3	Вивчення техніки двокрокового попереминого лижного ходу.	4
4	Вивчення техніки одночасного однокрокового (стартовий, дистанційний) та без крокового лижного ходу.	2
5	Вивчення техніки двохкрокового попереминого ковзанярського лижного ходу.	2
6	Вивчення техніки одночасного однокрокового ковзанярського лижного ходу	2
7	Вивчення техніки спуску, підйому, гальмування на лижах.	2
8	Розвиток фізичних якостей спортсмена.	4
9	Розвиток спеціальної витривалості лижників-гонщиків.	6
1	Проведення навчальних занять студентами.	8
2	Порядок стартів, жеребкування, обов'язки і права учасників змагання. Характер і вид змагань. Положення про змагання.	2
3	Склад і обов'язки ГСК і суддів.	2
4	Підготовка місць до змагання (спортивно-масових заходів), підготовка трас і лижного спорядження. Лижні дистанції для лижних гонок (чоловічі, жіночі).	4
5	Вдосконалення в техніці ковзанярських всіх лижних ходів.	4
6	Вдосконалення техніки класичних лижних ходів.	4
7	Дозування та навантаження в групах оздоровчого спрямування	4

Модуль 2		
1	<p>Організація і підготовка групи до мандрівки. Техніка безпеки в поході. Види мандрівки. Категорії складності мандрівки. Добір групи, розподіл обов'язків. Вибір і опрацювання маршруту. Оформлення документів. Складання кошторису і закупка продуктів харчування</p>	6
2	<p>Спорядження мандрівника. Комплектування медичної аптечки. Підготовка і ремонт спорядження мандрівника. Розподіл обов'язків. Характер і техніка руху мандрівника. Таборування</p>	6
3	<p>Підготовка спорядження до мандрівки. Укладка наплечника. Перевірка готовності групи до мандрівки. Техніка руху по маршруту. Встановлення намету</p>	6
4	<p>Ходьба зі спорядженням мандрівника. Спеціальна фізична підготовка. Приготування сніданку. Охорона природи. Орієнтування на місцевості. Зняття намету, підготовка до виходу.</p>	6
5	<p>Орієнтування на місцевості. Заходи безпеки в поході. Способи транспортування потерпілого. Краєзнавство. Ремонт спорядження.</p>	6
Всього 86 год.		

7. Самостійна робота

Модуль 1.5

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення фаз техніка лижних ходів.	3
2	Основи навчання в лижному спорті.	2
3	Скласти конспект тренувального заняття з лижного спорту оздоровчого спрямування	2
4	Засоби та методи розвитку рухових якостей засобами лижної підготовки.	1
1	Підготовка документації до занять (спортивно-масових заходів) з лижних видів спорту. Положення про змагання.	2
2	Функціональні обов'язки суддів	1
3	Планування та облік в групах оздоровчого спрямування	2
4	Методи самоконтролю в процесі занять лижною підготовкою	1
5	Організація занять з лижного спорту для різних вікових груп.	1

Модуль 2

1	Організація та проведення туристичних заходів	4
2	Основні методи та засоби розвитку фізичних якостей в процесі занять спортивним туризмом.	1
3	Матеріально-технічне забезпечення в походах.	6
4	Перша медична допомога.	4

8. Методи навчання

У процесі навчання з ТіМ лижної і туристичної підготовки використовуються традиційні і нетрадиційні засоби і методи навантаження.

Добір методів навчання проводиться з врахуванням спеціальної літератури, програм, методичних посібників і т.д. а також з урахуванням спортивних інтересів та індивідуальних особливостей студентів, наявності умов для занять.

9. Методи контролю

Поточне та підсумкове тестування.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Модуль №1.5				Модуль №2	
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ1	100
18	15	15	19	33	
33		34		33	

Студент який не набрав як мінімум 50% балів за результатами одного з модулів не допускається до складання заліку!

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Критерії оцінювання знань
з навчальної дисципліни ТiМ лижної і туристичної підготовки II - курсу
факультету фізичної реабілітації у IV семестрі.

1. Конспектування лекцій та відвідування практичних занять	17 балів
2. Здача практичних нормативів:	
а.) Техніка лижних ходів (класичні, ковзанярські) – 4 основних ходи	20 балів
б.) навчальна практика	10 балів
в.) контрольна і залікова гонка:	5 балів
3. Змагання по транспортуванню потерпілого	10 балів
4. Організація заходів з подолання перешкод.	
Види перешкод їх характеристика	8 балів
5. Усне опитування	30 балів

13. Методичне забезпечення

Курс ТiМ лижної та туристичної підготовки забезпечується:

- методичними вказівками, підручниками, підручниками і навчальними посібниками;
- інструктивно-методичними матеріалами з організації самостійних занять студентів;
- системою тестів для перевірки й оцінки знань і умінь в галузі фізичного виховання.

14. Рекомендована література

Базова

1. Джек Х.Уилмор, Девид Л.Костилли. Физиология спорта и двигательной деятельности // Пер. с англ./.- К.: Олимпийская литература, 1997. – 503 с.
2. Келлер В.С., Платонов В.М. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів.- Л.: Українська Спортивна Асоціація, 1993. – 267с.
3. Лыжный спорт: Учебник для ин-тов физ.культ./ Под общ. ред. М.А.Аграновского.- М.: ФиС, 1980. – 386 с.
4. Лыжный спорт: Учебник для ин-тов и техн. Физ.культ./ Под ред. В.Д.Евстратова и др. – М.: ФиС, 1989. – 318 с.
5. Платонов В.Н. Общая подготовка спортсменов в олимпийском спорте: Учебн. для вузов.физ.восп. и спорта. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 583
6. Туризм и спортивное ориентирование: Учебник для ин-тов и техникумов физической культуры/ сост. Ганопольский В.И. - М., 1987.- 240с.
7. Коструб А.А. Медицинский справочник туриста. - М.: Профиздат, 1986.- 240 с.
8. Зубалій М.Д., Петровський В.С. Пішохідний і лижний туризм.- К.: Здоров'я 1984. - 128с.
9. Алешин В.М., Серебряников А.В. Туристская топография.- М.: Профиздат, 1985.- 160с.
10. Спутник туриста/ сост. В.И.Жмуров, Д.Д.Донской, Н.И.Кузьмин и др.- М., 1969.-496с.
11. Лемешко О., Філіпов З. Історія розвитку туристського руху на Дрогобиччині / Зб.наукових праць конференції «Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення». Львів, 2002. – С.3-6.

12. Луцький Я. Туристичний рух в Галичині в 20-30 р.р. ХХ століття / Зб.наукових праць конференції «Молода спортивна наука України». Львів. Вип.7.Т.1., 2003. С.211-213.
13. Соколов И.А. Топографическая карта и местность, 2 изд.перераб. и доп. – М., 1975. – 96с.
14. Байцар Ю.І., Бережанський В.О., Любіжанін Ю.Г., Стефанишин О.М., Стефанишин Н.І. Організація та проведення туризму з початківцями. // методичний посібник для туристів початківців. Львів «Логос» 2008, 72 с.

Допоміжна

1. Архипов А.А. Соревнования по лыжному спорту.- К.: Здоров'я, 1990.- 120 с.
2. Лыжный спорт. Учеб. Для ин-тов физ. культ./ Под общ. Ред. М.А.Аграновского.- М.: ФиС, 1980.-386 с.
3. Лыжный спорт: Учеб. для ин-тов и техн.. физ. культ./ Под ред. В.Д.Евстратова и др..- М.: ФиС, 1989.- 318 с.
4. Манжосов В.Н. Тренировка лыжников-гонщиков.- М.: Ф.С, 1986.- 123 с.

15. Інформаційні ресурси

Інтернет ресурси :	–бібліотеки ЛДУФК
- www.rider.kiev.ua	–бібліотека ім.Стефаніка
- www.ski.lviv.ua	–бібліотека ЛНУ
- www.skier.com.ua	